

Ryszard Mazurowski

Świerkocin, st. 1, gm. Olsztynek, woj.
olsztyńskie, AZP 28-60/1

Informator Archeologiczny : badania 31, 123-124

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

szczególnie interesujący. Jama grobowa liczyła około 5 m długości, jednakże pochówek ograniczony był jedynie do części, którą przykrywał jednowarstwowy bruk kamienny. Tuż pod nim znajdowała się popielnica nakryta misą. Urna była całkowicie zgnieciona, w wyniku czego kości ludzkie w większości znajdowały się poza nią. Interesujący jest fakt, iż znalazły się one nie tylko na poziomie popielnicy, lecz także wyścielały dno jamy do głębokości około 50 cm poniżej jej. Wyposażenie stanowił gliniany dzbanek, którego fragmenty rozrzucone były wewnątrz jamy grobowej, oraz przedmioty żelazne, silnie skorodowane. Mimo to udało się zidentyfikować wśród nich fragmenty wędzidła. W większości przypadków z racji częściowego zniszczenia nie można było określić ich funkcji. Zarejestrowano między innymi skupisko palenisk na peryferii osady. Materiały zabytkowe pochodzące z obiektów osadniczych związane były z kulturą łużycką z przełomu okresu halsztackiego i lateńskiego. Stanowiła je przede wszystkim ceramika, wśród której dominowały ułamki naczyń workowatych o całkowicie chropowatych powierzchniach zewnętrznych.

Stanowisko 7. Odslonięto częściowo zniszczone obiekty osadnicze związane z kulturą łużycką przełomu okresu halsztackiego i wczesnego okresu lateńskiego. Zarejestrowano między innymi relikt budowlany półziemiankowej z częściowo zachowanym układem towarzyszących jej dołków posłupowych. Materiał zabytkowy — przede wszystkim ułamki ceramiki — pochodził z analogicznych form naczyń, jakie odkryto na st. 4 i 5. Ślady osadnictwa tworzyły zgrupowanie ciągnące się na przestrzeni około 500 m. Koncentrowały się one na piaszczystych kępach położonych wzdłuż zanikłego, niewielkiego ciek wodnego i obszaru podmokłych łąk. W materiale zabytkowym pochodzącym z cmentarzyska kultury pomorskiej widoczne były ślady kultury łużyckiej, datować je zatem należy na wczesny okres lateński.

SZESTNO, st. II, „Ptasia Wyspa”, gm. Mrągowo, woj. olsztyńskie, AZP 21-69/-

- osada kultury kurhanów zachodniobałtyjskich (wczesna epoka żelaza)
- ślady sezonowego osadnictwa kultury bogaczewskiej (okres wpływów rzymskich)
- ślady sezonowego osadnictwa od neolitu po wczesne średniowiecze i nowożytność

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Magdalenę Fedorczyk (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Czwarty sezon badań.

Kontynuacja badań wyjątkowego stanowiska na wyspie jeziora Salet. Teren stanowiska nigdy nie był użytkowany rolniczo i ma niezniszczoną warstwę kulturową z wczesnej epoki żelaza, chronioną przez grubą warstwę humusu pochodzenia organicznego; wyspa jest nieformalnym rezerwatem ptactwa wodnego.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Światowicie”, roczniku Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Badania będą kontynuowane.

Szestno, st. III, gm. Mrągowo, woj. olsztyńskie – patrz: wczesne średniowiecze

ŚWIERKOCIN, st. 1, gm. Olsztynek, woj. olsztyńskie, AZP28-60/1

- cmentarzysko i założenie kultowe kultury kurhanów zachodniobałtyjskich (wczesna epoka żelaza)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu przez prof. dr. hab. Ryszarda Mazurowskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz PSOZ w Olsztynie. Pierwszy sezon badań.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Światowicie”.

Badania będą kontynuowane.

Tur Dolny-Busina, st. 3, gm. Michałów, woj. kieleckie - patrz: wczesna epoka brązu

WĄSOSZ, st. 9, gm. Złotów, woj. pilskie, AZP 33-29/9

- ślady osadnictwa mezolitycznego
- ślady osadnictwa z epoki brązu (?)
- ślady osadnictwa z młodszego okresu przedrzymskiego - okresu wpływów rzymskich
- osada kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- cmentarzysko kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Krystynę Hahułę (Muzeum Okręgowe w Koszalinie) na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Pile. Finansowane przez PSOZ. Drużyna sezon badań. Przebadano powierzchnię 96 m².

Celem tegorocznych badań było zbadanie wschodniej części obiektu kultury pomorskiej, odkrytego w 1996 r., rozpoznanie jego najbliższego otoczenia oraz pozyskanie materiałów dla uściślenia datowania i określenia charakteru śladów osadnictwa z innych okresów pradziejów. Po zbadaniu całości ziemianki kultury pomorskiej (obiekt 2) ustalono, że było to założenie na planie prostokąta lub owalu o średnicy maksymalnej około 3 m na dnie, zagłębionego na około 2,5 m od powierzchni obecnej. W dno wbite były słupy wzmacniające ściany (m.in. wkopane ukośnie) i zapewne podtrzymujące zadaszenie obiektu - ślady ich w postaci resztek drewna zachowały się w piasku calcowym. Ze względu na niewielką powierzchnię użytkową należałoby raczej wykluczyć mieszkalny charakter ziemianki, bardziej prawdopodobna jest jej funkcja jako spichlerza (obecność kości zwierzęcych). Naziemna konstrukcja ziemianki przypuszczalnie zawałała się nagle, być może jeszcze w trakcie jej użytkowania, bowiem niemal we wszystkich warstwach w części południowo-wschodniej obiektu odkryto ułamki tego samego baniastego naczynia o chropowacym brzuścu, zdobionego listwą plastyczną i imitacją uszek. W sąsiedztwie ziemianki odkryto pozostałości jam, palenisko i dołki posłupowe z tego samego horyzontu chronologicznego, a także grób skrzynkowy kultury pomorskiej. Płytko zalegająca skrzynia pozbawiona już była płyty wierzchniej, ale ocalała jej zawartość w postaci spękanej popielnicy nakrytej misą. W naczyniu obok kości znaleziono przepalone ułamki przedmiotów z brązu i żelaza, m.in. kółek - kolczyków z nanizanymi paciorkami szklanymi. Na obecnym etapie badań nad chronologią kultury pomorskiej w tej części Pomorza zarówno ziemiankę, jak i grób skrzynkowy, możemy jedynie ogólnie datować na starszy okres przedrzymski, niemniej fakt wkopania grobu skrzynkowego w obiekt łączony z osadą jest niezwykle ważny dla badań nad chronologią względną ceramiki kultury pomorskiej. W niewielkiej odległości od grobu skrzynkowego odkryto kolejny, bardzo zniszczony na skutek orki pochówek ciałopalny, z zachowaną sprężynką z brązu i owalną, jednodzielną sprzączką żelazną. Nie jest wykluczone, że część materiałów reprezentuje kolejny, słabo dotychczas czytelny horyzont chronologiczny - okres wpływów rzymskich.

Mimo poważnego zniszczenia stanowiska na skutek głębokiej orki, uzyskane dane są niezwykle interesujące dla badań nad stosunkami kulturowymi na Pojezierzu Krajeńskim u schyłku starożytności.

WEŁTYŃ, st. 53, gm. Gryfino, woj. szczecińskie, AZP 33-06/176

- osada kultury łużyckiej (V okres epoki brązu – okres halsztacki)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Antoniego Porzezińskiego w dniach od 28 lipca do dnia 30 sierpnia. Finansowane przez Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie. Przebadano powierzchnię 4,5 ara.

Wykopaliska stanowiły kontynuację prac badawczych z 1996 roku, mających na celu zapobieżenie całkowitemu zniszczeniu poprzez intensywną eksploatację piasku istniejącej tu rozległej osady ludności kultury łużyckiej, datowanej wstępnie na V okres epoki brązu — okres halsztacki / 800 - 400 lat p. n. e.

Pracami badawczymi objęto powierzchnię 3,5 ara po wschodniej stronie wybieżyska /pas długości 70 i szerokości 5 m/ oraz powierzchnię ara po jego stronie zachodniej /pas długości 90 i szerokości 5 m/ dokumentując i eksplorując zawartość wszystkich obiektów osadniczych zalegających w pasie skraju skarpu starego i nowego wybieżyska piasnicy. Po całościowym zdjęciu warstwy humusu współczesne-